

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet
a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről

1. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A képzés célja tanárok képzése, akik széles körű szaktudományos, pedagógiai, pszichológiai és általános műveltséggel, elméleti és gyakorlati tudással, készséggel és képességgel rendelkeznek. Felkészültek a Nemzeti alaptantervben, a fejlesztési területek, nevelési célok alapján meghatározott köznevelési feladatokra és az oktatói-nevelői munka értékeinek, a közműveltségi tartalmak közvetítésére, a tudásépítésre, a kulcskompetenciák fejlesztésére és érvényesítésére. Felkészültek továbbá arra, hogy az iskolai nevelés-oktatás, köznevelési törvényben meghatározott szakaszaiban, a köznevelési rendszer intézményeiben a Nemzeti alaptanterven alapuló és jóváhagyott kerettantervek műveltségi területein, valamint az iskolarendszeren kívüli képzésben, felnőttoktatásban a szaktudományos, szakterületi felkészültségüknek megfelelő területen szakrendszerű oktatást és az intézményben pedagógiai munkát végezzenek, továbbá megszerzett tudásuk, gyakorlatuk alapján, alkotó módon, részt vegyenek oktatásfejlesztési programokban. Képesek szakterületi felkészültségük pedagógiai alkalmazására, a tanulók megismerésére, személyiségük fejlesztésére, tanórai és tanórán, iskolán kívüli munkájuk differenciált irányítására, hatékony pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazására; rendelkeznek a neveléssel kapcsolatos pályaválasztási, gyermek- és ifjúságvédelmi, szociális és nevelési tanácsadási feladatok ellátásához, illetve ezek és a kultúrákövetítés intézményeivel való együttműködéshez szükséges alapismeretekkel. Érett autonóm, kialakult értékrendjükben az általános emberi, az európai és a nemzeti értékeket felvállaló, közvetíteni tudó, együttműködésre és önfejlesztésre képes, kreatív személyiségek. A mesterfokozat birtokában felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

1. A mesterképzési szak megnevezése: a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott szakmegnevezés

2. A tanárképzésben szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, Master, rövidítése: MA)
 - szakképzettség: okleveles tanár [a kettő vagy egy tanári szakképzettségre, továbbá a közismereti (általános iskolai vagy középiskolai) tanárszakra vagy a szakmai, művészeti tanárszakra (szakirányra) utaló megjelöléssel];
 - szakképzettség angol nyelvű megjelölése: teacher of...
- Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben és a mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma

4.1. A képzési idő félévekben és az összegyűjtendő kreditek száma a tanárképzés különböző formái szerint:

4.1.1. Az 1. § a) pontjában foglalt osztatlan képzésben

a) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárszakokon, kétszakos képzésben

aa) 10 félév, 300 kredit,

ab) 11 félév, 330 kredit, ha az egyik tanárszak középiskolai közismereti tanárszak vagy az idegen nyelvek műveltségi területhez tartozó osztatlan képzésben szervezett közismereti tanárszak;

ac) 12 félév, 360 kredit, ha mind a két tanárszak középiskolai közismereti tanárszak, illetve az egyik tanárszak az idegen nyelvek műveltségi területhez tartozó, osztatlan képzésben szervezett közismereti tanárszak;

b) az 5. melléklet szerinti zeneművészeti tanárszakokon, kétszakos képzésben

ba) zenetanárszakokon: 10 félév, 300 kredit,

bb) zeneművésztanár szakokon: 12 félév, 360 kredit;

c) a 4. melléklet szerinti szakmai tanárszakokon és az 5. melléklet szerinti zenetanárszakokon, egyszakos képzésben: 10 félév, 300 kredit.

4.1.2. Az 1. § b) pontjában foglalt osztott képzésben, egyszakos szakmai tanárszakon: legfeljebb 5 félév, legalább 120, legfeljebb 150 kredit.

4.1.3. Az 1. § c) pontjában foglaltak szerinti művészeti tanárszakokon, a művészeti képzési terület szerinti nem tanári mesterszakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan felvett képzésben: 2 félév, 60 kredit.

4.1.4. Az 1. § d) pontja alapján a tanárszak szerinti nem tanári szakon szerzett mesterfokozatot követő képzésben: 2 félév, 60 kredit.

4.1.5. Újabb oklevelet adó tanárképzésben

a) az általános iskolai tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben egy szakon 2 félév 60 kredit;

b) a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: az 1993. évi felsőoktatási törvény) szerinti főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben egy szakon 2 félév, 60 kredit, két szakon 4 félév, 120 kredit;

c) az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően, újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben legfeljebb 4 félév, 120 kredit;

d) tanító, szakoktató szakképzettség birtokában legalább 5 félév és 150 kredit.

4.2. Tanárképzésben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b-c) pontja szerinti szakképzettségi elemek kreditértéke:

4.2.1. Az 1. § a) pontjában foglalt osztatlan képzésben

a) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárszakokon, kétszakos képzésben

aa) 300 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100-100 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,

ab) 330 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100 és 130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,

ac) 360 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 130-130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit;

b) az *5. melléklet* szerinti zeneművészeti tanárszakokon, kétszakos képzésben

ba) zenetanárszakokon 300 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100-100 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,

bb) zeneművésztanár szakokon 360 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 130-130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit;

c) a *4. melléklet* szerinti szakmai tanárszakokon és az *5. melléklet* szerinti zenetanárszakokon egyszakos 300 kredites képzésben a szakterületi elem legfeljebb 200 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit.

4.2.2. Az 1. § b) pontjában foglalt osztott képzésben 150 kredites képzésben, szakmai tanárszakon a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit, a 120 kredites képzésben a tanári felkészítés legalább 90 kredit.

4.2.3. Az 1. § c)-d) pontja alapján a tanárszak szerinti nem tanári mesterszakkal párhuzamos vagy az azt követő 60 kredites tanári mesterképzésben, ha a nem tanári mesterszak vagy osztatlan szak valamennyi tanulmányi és vizsga követelményeinek teljesítésével a szakterületi elem teljesül, a tanári felkészítés kreditértéke 60 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit.

4.2.4. Újabb oklevelet adó tanárképzésben:

a) általános iskolai tanári szakképzettséget követően és az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen, a középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, 60 kredites képzésben a szakterületi ismeret legalább 45 kredit, a tanári felkészítés legfeljebb 15 kredit, kétszakos, 120 kredites képzésben a szakterületi ismeret legalább 97 kredit, a tanári felkészítés legfeljebb 23 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke szakonként legalább 6 kredit. A vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, továbbá a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit;

b) az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló 120 kredites képzésben a szakterületi ismeret 100 kredit és a tanári felkészítés 20 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit.

4.3. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b)-c) pontja szerint a tanári szakképzettség tanári felkészítés elemének kreditértéke: 100 kredit, amelyből - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma nélkül -

4.3.1. a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke 28 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke legalább 2 kredit;

4.3.2. a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek minimális kreditértéke tanárszakonként 8-8 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok további kreditértéke legalább 2 kredit;

4.3.3. a képzéssel párhuzamosan folyó pedagógiai, pszichológiai és tanítási gyakorlatok minimális kreditértéke tanárszakonként 2-2 kredit. A vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával az adott tanárszakhoz tartozó tantárgyak tanításával kapcsolatos tanítási gyakorlat legalább 15 óra;

4.3.4. a képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat kreditértéke legfeljebb 2 kredit;

4.3.5. az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat és a 4.3.1., valamint a 4.3.2. pont szerint az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz kapcsolódó feladatok együttes kreditértéke 50 kredit, amelyből a köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke 40 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke legfeljebb 8 kredit;

4.3.6. a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit.

4.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma:

A tanárképzésben a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma a Korm. rendelet 1. §-a szerinti, tanári szakképzettséget eredményező képzésekben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a)-b) szakképzettségi elemekhez összegyűjtendő kreditek 5%-a.

4.5. A szakdolgozathoz rendelt kreditek száma:

Az 1. § a) pontjában foglalt osztatlan képzésben a szakdolgozat kredit értéke - a szakterületi tanulmányok keretében - 8 kredit. Az 1. § a) pontja szerinti, két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

Az 1. § a)-d) pontja szerinti tanárképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.

4.6. A gyakorlati ismeretek aránya:

A gyakorlati tanulmányokhoz tartoznak az oktató közreműködésével folyó gyakorlati foglalkozások, csoportos szakmai megbeszélések (szemináriumok), az erre való felkészülés, és a szakmai céllal és ellenőrzés mellett, köznevelési intézményben végzett gyakorlatok,

beleértve az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatot is, amelyek aránya a képzésben legalább 50%.

5. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) hivatalos nyelveiből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

6. A tanárképzés különböző képzési formáiban a képzés sajátos követelményei

6.1. Az 1. § c) és d) pontja szerinti tanári mesterszakokon a 3. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az 1 féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlat kreditértéke 20 kredit.

6.2. A 4.1.5. és 4.2.4. pont szerinti, újabb oklevelet adó képzésben a 4.3.4. pont, illetve a 2. *melléklet* 2.2. b) pont szerinti közösségi pedagógiai gyakorlatot a legalább három éves szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus jelentkezőnek nem kell teljesítenie.

6.3. Az 1. § b)-d) pontja szerinti tanári mesterszakokon a 4.5. pont tekintetében a portfólió neveléstudományi szempontú, tudományos alaposágú bemutatása, elemzése, értékelése a tanári képesítés szempontjából meghatározó tapasztalatok rendszerezett összegzése a záróvizsga szakdolgozati eleme.

2. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez
A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

1. A tanárképzésben megszerezhető tanári tudás, készségek, képességek

1.1. a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:

1.1.1. Ismeretek

A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről. Ismeri a tanulók megismerésének módszereit. Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

1.1.2. Képességek

A végzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes.

1.1.3. Attitűdök

A szakképzett tanár törekszik saját megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

1.2. a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén:

1.2.1. Ismeretek

A végzett tanár alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

1.2.2. Képességek

A végzett/szakképzett tanár képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését. Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során. Képes a konfliktusok hatékony kezelésére. Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását. Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

1.2.3. Attitűdök

A szakképzett tanár elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni. Elkötelezett a nemzeti értékek és azonosságtudat iránt, nyitott a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelés, valamint a környezettudatosság iránt. Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre. Belátja, hogy a konfliktusok is a közösségi élethez tartozhatnak. Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

1.3. a szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén:

1.3.1. Ismeretek

A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel. Ismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott

szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, tantervi és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

1.3.2. Képességek

A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára. Képes a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző szintereken. Képes a szaktárgyak során fejlesztett kompetenciák más műveltségterületeken is fejlődést generáló szinergikus hatásainak tervezésére, kihasználására. Szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes.

1.3.3. Attitűdök

A végzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

1.4. a pedagógiai folyamat tervezése területén

1.4.1. Ismeretek

A végzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtaikat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyagkiválasztás és a rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az erről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit. A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.

1.4.2. Képességek

A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat kritikusan elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani (különös tekintettel az információ-kommunikációs technológiára). Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokban gondolkodni, tudatos döntést hozni. Képes a szaktárgy tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezésére a végzettségének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is. A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra képes.

1.4.3. Attitűdök:

A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

1.5. a tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

1.5.1. Ismeretek

A végzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulóközpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

1.5.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a különböző céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást támogató tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes a hagyományos és az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

1.5.3. Attitűdök:

A végzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosodását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá nyitott az egész életen át tartó tanulásra. Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit. Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében. Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulóval kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.

1.6. a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

1.6.1. Ismeretek

A végzett tanárnak szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről. Tisztában van alapvető értékelési és mérés-metodikai szabályokkal, összefüggésekkel. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

1.6.2. Képességek

A szakképzett tanár képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.

Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére. Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálást, individualizálás szempontjait. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

1.6.3. Attitűdök:

Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

1.7. a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

1.7.1. Ismeretek

A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó pszichológiai, szociológiai és pedagógiai elméleteket, a szereppel kapcsolatos különböző elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

1.7.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően. Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára.

1.7.3. Attitűdök

A végzett tanár pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon. Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

1.8. az autonómia és a felelősségvállalás területén:

A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

2. A mesterfokozat és a tanárszak meghatározó ismeretkörei

2.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében a *szakterületi (szaktudományos, művészeti) képzés* magában foglalja

- a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei-nevelési céljai által meghatározott, a nevelés-oktatás tartalmi, szemléleti alapjainak, valamint a műveltségkép, a tudás és tanulás, illetve a tudásépítés értelmezésének alapismereteit,

- a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti szaktárgynak megfelelő tudományág(ak), műveltségi területek, művészeti területek ismeretelméleti alapjainak, történetének megismerési sajátosságainak, belső struktúrájának és terminológiájának, más tantárgyakkal, tudományokkal, műveltségi területekkel való összefüggéseinek és kölcsönhatásainak ismereteit, a köznevelés, illetve szakképzés tartalmi szabályozásában meghatározott ismeretek körének szaktudományos mélységű ismereteit, az adott tanári szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit.

2.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében

- A *pedagógiai és a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés* magában foglalja a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjait, az ember- és gyermekismeret alapozását, a személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságainak ismeretét, a tanulók megismerésének eszközeit és módszereit, a tanítás tudományos megalapozását, a személyiségfejlesztés, a képességfejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteit, a tanulói csoportok jellemzőit, a tanári feladatok megismerését, a tanári szerep dimenzióit, a tanulási-tanítási folyamat tervezésének, szervezésének, értékelésének, a köznevelési rendszer működésének ismereteit, a neveléstudomány kutatási módszereit, a szakmai ismeretszerzés módjait, a szakmai önreflexió kifejlesztését, a szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását, a kommunikációs készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségeit az oktatásban és a tanulásban.

- A *szakmódszertani képzés* magában foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, ezen belül a köznevelésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a köznevelési rendszer

tartalmi követelményeiben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szakmódszertani képzés magában foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint a szakmai gyakorlatokon, az összefüggő iskolai gyakorlaton szerzett tapasztalatok feldolgozását.

- Az *iskolai gyakorlatok* magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alapterítasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az iskolai gyakorlatok formái:

a) a *képzéssel párhuzamosan, iskolában vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett csoportos pedagógiai és önálló tanítási gyakorlat* a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhoz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése, továbbá legalább 15 önállóan megtartott óra, foglalkozás;

b) *képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat* szünidőben vagy szorgalmi idő alatt is teljesíthető közösségi szolgálat, mely egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök, érdeklődési körök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési területein nyújt tapasztalatokat;

c) az *összefüggő egyéni iskolai gyakorlat* a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése.

Területei:

= a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,

= a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek,

= az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

2.3. Az anyanyelvi ismeretek, kritérium jellegű követelményként, magukban foglalják az anyanyelvi (gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási) készségek fejlesztését és a nyelvi attitűdöt alakító, értelmező ismereteket.

3. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. Tanári szakképzettség, a 3. §-ra figyelemmel

- az 1. § a) pontja szerint osztatlan, kétszakos képzésben, tanárszakokon vagy
 - a 1. § d) pontja szerinti tanári mesterszakon
- szerezhető.

2. Az 1. melléklet 2. pontja tekintetében az 1. § a) pontja szerinti tanárképzésben, osztatlan, kétszakos képzésben szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, Master, rövidítése: MA)
- szakképzettség:
- okleveles általános iskolai ... tanár(a) és okleveles általános iskolai ... tanár(a) vagy
- okleveles általános iskolai ... tanár(a) és okleveles középiskolai ... tanár(a) vagy
- okleveles középiskolai ... tanár(a) és okleveles általános iskolai ... tanár(a) vagy
- okleveles középiskolai ... tanár(a) és okleveles középiskolai ... tanár(a) vagy
- okleveles középiskolai ... tanár(a) és okleveles ... tanár(a) vagy
- okleveles általános iskolai ... tanár(a) és okleveles ... tanár(a) vagy
- okleveles ... tanár és okleveles ... tanár;
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: teacher of...

Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd

3. Az 1. melléklet 4.4. pontjában foglaltakra tekintettel a kétszakos tanárképzésben a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke:

- 12 féléves képzésben: 15 kredit,
- 11 féléves képzésben: 13 kredit,
- 10 féléves képzésben: 12 kredit.

B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

II. Idegen nyelvek műveltségi terület

Német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai)

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő
 - magyar nyelvű megjelölése: okleveles általános iskolai német nyelv és kultúra tanára
 - angol nyelvű megjelölése: teacher of German language and culture
2. A 3. §-ban foglaltakra és az *1. melléklet* 4.1.1. és 4.2.1. pontjára figyelemmel
 - a képzési idő 10 félév
3. A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakiskolai szakaszainak évfolyamain, a felnőttképzésben a német nyelv és kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség
 - 4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b)-c) pontja tekintetében:
 - a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, ismeret;
 - 4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében
 - 4.2.1. *A német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, készségei, képességei*
Német nyelvtudás, nyelvhasználat terén
 - Magas, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
 - Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, regisztereiről, képes azok megismertetésére.
 - Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
 - A célnyelvi kultúrák közvetítése terén*
 - Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.

- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.

Szaktudományi, szakmódszertani és szaktárgyi tudás terén

- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait; és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.

- Ismeri a szociolingvisztika, a pszicholingvisztika alapjait, és képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Képes ismereteit kritikusan alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.

- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

A pedagógiai folyamat tervezése terén

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Képes az ismereteket és kompetenciákat meghatározni, logikailag felépíteni. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat, képes azok célcsoportnak megfelelő kiválasztására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tervezés során a kollégákkal és a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket, az egyéb tanulási forrásokat kritikusan elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, valamint az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése terén

- A tanulásmódszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása terén

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (pl. iskolatípus, módszertani koncepció) és egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak, valamint azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, valamint együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét/eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

A szakmai együttműködés és kommunikáció terén

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

Elkötelezettség és felelősségvállalás a szakmai fejlődésre

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire kritikusan reflektálni, szakmailag, illetve nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, kritikus értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (pl. alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

4.2.2. A német nyelv és kultúra tanára szakon a szakterületi ismeretek:

a) Közös képzési szakasz ismeretkörei: 72-74 kredit

aa) szakmai alapozó ismeretek: 18-24 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták; minimum 8 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: a célnyelvi országok földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere; minimum 2 kredit.
- Irodalomtudományi alapismeretek: az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései; elemi műfajismeret, alapvető terminológia; minimum 4 kredit.
- Nyelvészeti alapismeretek: nyelvészeti terminológia, módszerek áttekintő megismertetése; minimum 4 kredit.

ab) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: 48-56 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: kulturális, kommunikációs és médiaismeretek; a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; minimum 10 kredit.
- Kultúra- és médiatudományi alapismeretek: a kultúra- és médiakutatás alapfogalmainak megismerése, a kultúra- és médiatudomány főbb területeinek áttekintése; minimum 4 kredit.

Irodalmi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás; minimum 16 kredit.

- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek; minimum 16 kredit.

- Kutatásmódszertani alapismeretek: bevezetés a tudományos ismeretszerzés technikáiba a célnyelven; tudásbázisok használata, projektek; minimum 2 kredit.

b) Az általános iskolai tanári szakon az önálló képzési szakasz ismeretkörei: 16-20 kredit

- Irodalomtudományi ismeretek: az irodalomtudomány újabb irányzatai, irodalmi szövegek elemzése; német-magyar irodalmi párhuzamok; minimum 6 kredit.

- Nyelvészeti ismeretek: válogatott fejezetek az alkalmazott nyelvészeti diszciplínákból (pszicholingvisztika, kontrasztív nyelvészet, szociolingvisztika); minimum 6 kredit.

- Kultúra- és médiatudományi ismeretek: a modern kultúra- és médiatudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk (interkulturalitás, intermedialitás); minimum 4 kredit.

5. A német nyelv és kultúra tanárának sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei

- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.

- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket. Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok német nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, valamint gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani. Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények kritikus értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát. Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére. Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

- A nyelvvoktatás folyamatában képes a tudatos értékközvetítésre, a társadalmi-kulturális elfogulatlanságra és toleranciára nevelésre. Képes ösztönözni a tanulók önálló véleményalkotását, kritikus gondolkodásmódját a célnyelvi kultúrával szemben, nemzeti

azonosságtudatuk tiszteletben tartása mellett. Képes fejleszteni a tanulók célnyelvi kommunikációs képességét, célnyelven való gondolkodását és interkulturális szemléletmódját.

- Tudatosan képes kezelni a nemzeti értékek sokféleségét, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására. Az inter- és multikulturalizmus jegyében képes az egyéni és csoportértékek figyelembe vételével tartása mellett egyéni és csoportfejlesztésre.
- Az élő idegen nyelv tanításával, a célnyelvi ország kultúrájának megismertetésével párhuzamosan képes növelni a nyelvtanulásban résztvevők szűkebb és tágabb közösségek iránti nyitottságát.
- Képes szakkör, önképzőkör működtetésére az oktatott élő idegen nyelv és kultúra, illetve egy adott nemzetiség tárgyi és szellemi kulturális örökségének ápolása céljából.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése. A vizsgák minőségi kritériumai.
- A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

Német nyelv és kultúra tanára (középiskolai)

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles középiskolai német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: teacher of German language and culture

2. A 3. §-ban foglaltakra és az *1. melléklet* 4.1.1. és 4.2.1. pontjára figyelemmel

- a képzési idő: 12 félév

3. A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, a felnőttképzésben a német nyelv és kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b)-c) pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, készségei, képességei:

Német nyelvtudás, nyelvhasználat terén

- Magas, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkorra illő használatára.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait, azokat a mindenkorra nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, regisztereiről, képes azok megismertetésére.
- Ismeri a szinkron nyelvvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit. Ismereteit képes

a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.

A célnyelvi kultúrák közvetítése terén

- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválón, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.

Szaktudományi, szakmódszertani és szaktárgyi tudás terén

- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Képes ismereteit kritikusan alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni. Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

A pedagógiai folyamat tervezése terén

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Képes az ismereteket és kompetenciákat meghatározni, logikailag felépíteni. Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat, képes azok célcsoportnak megfelelő kiválasztására. Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat kritikusan elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése terén

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása terén

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét/eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók

hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelése a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

A szakmai együttműködés és kommunikáció terén

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.

- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

Elkötelezettség és felelősségvállalás a szakmai fejlődésre

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire kritikusan reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

- Képes a szakmai információforrások megtalálására, kritikus értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.

- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

4.2.2. A német nyelv és kultúra tanára szakon a szakterületi ismeretek:

a) Közös képzési szakasz ismeretkörei: 72-74 kredit

aa) szakmai alapozó ismeretek: 18-24 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőképesség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták; minimum 8 kredit.

- Német nyelvű országok ismerete: a célnyelvi országok földrajzi adottságainak, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere; minimum 2 kredit.

- Irodalomtudományi alapismeretek: az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései; elemi műfajismeret, alapvető terminológia; minimum 4 kredit.

- Nyelvészeti alapismeretek: nyelvészeti terminológia, módszerek áttekintő megismertetése; minimum 4 kredit.

ab) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: 48-56 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: kulturális, kommunikációs és médiaismeretek; a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; minimum 10 kredit.
- Kultúra- és médiatudományi alapismeretek: a kultúra- és médiakutatás alapfogalmainak megismerése, a kultúra- és médiatudomány főbb területeinek áttekintése; minimum 4 kredit.
- Irodalmi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok, szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás; minimum 16 kredit.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek; minimum 16 kredit.
- Kutatásmódszertani alapismeretek: bevezetés a tudományos ismeretszerzés technikáiba a célnyelven; tudásbázisok használata, projektek; minimum 2 kredit.

b) A középiskolai tanári szakon az önálló képzési szakasz ismeretkörei: 45-50 kredit

- Irodalomtudományi ismeretek: az irodalomtudomány újabb irányzatai, irodalmi szövegek elemzése; német-magyar irodalmi párhuzamok; irodalomtörténeti és -elméleti irányzatok elmélyítése, ezek gyakorlati alkalmazása irodalmi szövegek elemzésében; minimum 18 kredit.
- Nyelvészeti ismeretek: Átfogó rendszernyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek: nyelvtörténet, pszicholingvisztika, kontrasztív nyelvészet, szociolingvisztika, szemantika, pragmatika, szótár- és grammatika, stilisztika; minimum 18 kredit.
- Kultúra- és médiatudományi ismeretek: a modern kultúra- és médiatudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk (interkulturalitás, intermedialitás), nyelv-kultúra-társadalom; minimum 10 kredit.

5. A német nyelv és kultúra tanárának sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei

- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket. Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok német nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének, értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani. Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények kritikus értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát. Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére - az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő - személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére. Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- A nyelvoktatás folyamatában képes a tudatos értékközvetítésre, a társadalmi-kulturális elfogadatlanságra és toleranciára nevelésre. Képes ösztönözni a tanulók önálló véleményalkotását, kritikus gondolkodásmódját a célnyelvi kultúrával szemben, nemzeti azonosságtudatuk tiszteletben tartása mellett. Képes fejleszteni a tanulók célnyelvi kommunikációs képességét, célnyelven való gondolkodását és interkulturális szemléletmódját.
- Tudatosan képes kezelni a nemzeti értékek sokféleségét, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására. Az inter- és multikulturalizmus jegyében képes az egyéni, illetve csoportértékek figyelembe tartása mellett egyéni és csoportfejlesztésre.
- Az élő idegen nyelv tanításával, a célnyelvi ország kultúrájának megismertetésével párhuzamosan képes növelni a nyelvtanulásban résztvevők szűkebb és tágabb közösségek iránti nyitottságát.
- Képes szakkör, önképzőkör működtetésére az oktatott élő idegen nyelv és kultúra, illetve egy adott nemzetiség tárgyi és szellemi kulturális örökségének ápolása céljából.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése. A vizsgák minőségi kritériumai.
- A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.